

MEDYADAKİ KADIN GAZETECİLER VE SÖYLEMLERİ

Doç. Dr. Işıl ZEYBEK

İstanbul Kültür Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, İletişim Sanatları Bölümü, İstanbul,
i.zeybek@iku.edu.tr

ÖZET

Toplumsal ölçütlerin, değer nesnelerinin, düşüncelerin ve davranışların oluşmasında önemli bir işlev üstlenen kitle iletişim araçlarının, toplumun kültürel ve sosyal yapısının oluşturuca ögesi niteliği taşımasının yanısıra, medyada sunulan haber, değerlendirme ve yorumlarla da çevreyi aydınlatan bir öncü kuvvet konumunda olduğu da bilinen bir gerçektir. Medya, haber deyince güç, erkek imgesi belleklerde çoğunlukla canlanmakta ve bu güç çemberi içerisinde hava durumu, spor ve magazin haberlerinin dışında kadın gazeteciler kitle iletişim araçlarında kendilerine yaşam alanı yaratmak ve seslerini duyurmak yönünde uğraş vermektedirler. Uğraş vermektedirler diyoruz çünkü Türkiye'de ve Dünya'da yapılan araştırmalar, medyada her geçen gün kadın gazetecilerin sayısının artmasına karşın mevcut gazeteci sayısına göre çok daha düşük bir oranda bu meslekte yer aldıklarını ortaya koymaktadır. Bir başka deyişle, medya alanında erkek gazetecilerin çoğunluğu, baskınlığı, ağırlığı yoğun bir biçimde görülmeye devam etmektedir. Bu bağlamda, gerçekleştirilen bu çalışmada, Türk medyasında kalemlerini oynatan kadın yazarlar arasından belli ölçütler çerçevesinde bir seçme yapılarak seçilen 5 kadın yazarlarımızın, eşzamanlı yazıları belirlendikten sonra, oluşturulan çözümleme yöntemiyle yazıları, anlamlandırma boyutunda çözümlemeye çalışılmıştır. Çalışmayı gerçekleştirmekteki amacımız, hem kadın gazetecilerin kendilerini nasıl ifade etmeye çalıştıklarını, kendi dilsel kimliklerini belirlemek hem de kullandıkları söylemleri belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Gazeteci kadınlar, söylem, metin, anlatım biçimleri

DISCOURSES ON FEMALE JOURNALISTS IN THE MEDIA

ABSTRACT

Mass mediums are an important factor in the making of social standards, values, thoughts and behaviors. Not only do they hold a formative role in social and cultural structure of society, but also the news, remarks and evaluations transmitted by the media are a leading force in enlightening society. Women in the media struggle to make their voice heard in an industry dominated by men. Men constitute the leading forces in sports, magazine and the weather report. This struggle is an ongoing one, as researches show that despite the growing number of female journalists in Turkey and the world, they are still a considerable minority when compared to male journalists. In other words, male majority and dominance in the media is still very much prominent. In the study that follows, five female journalists working in the Turkish media have been chosen following a specific criteria, and articles they have written around the same time are analyzed, following a developed method. The reason for this study is to examine how female journalists express themselves, analyze the terminology they use and see what kind of discourses they engage in.

Keywords: Female journalist, discourse, texts, modes of expression

1. MEDYADAKİ KADIN GAZETECİLER VE SÖYLEMLERİ

Toplumsal ölçütlerin, değer nesnelerinin, düşüncelerin ve davranışların oluşmasında önemli bir işlev üstlenen kitle iletişim araçlarının, toplumun kültürel ve sosyal yapısının oluşturuca ögesi olmakla birlikte, medyada sunulan haber, değerlendirme ve yorumlamalarla da çevreyi aydınlatan bir öncü kuvvet konumunda olduğu bilinen bir gerçektir. Gerçeklik, güncellik, ilginçlik, anlaşılabilirlik, önem derecesi gibi kimi temel ölçütler çerçevesinde yapılan, biçimlenen söz konusu haber örgüsü kimi zaman ekonomik, kimi zaman siyasi, kimi zaman kültürel, kimi zaman da spor ve/ya da eğlence alanlarına dokunmaktadır. Bu haber örgüsü, yalnızca kitle iletişim araçları aracılığıyla biçimsel ve içeriksel olarak iletiler aktaran, kültür üreten ve bu kültürü aktaran bir göç olmanın ötesinde, kendine özgü kodlarla, kendine özgü bir kültür tarzı da içererek dinamiklerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda,

"Sınırları olmayan bir dünyada, sınırları olmayan bir tüketim mantığının dizgeleriyle üretilen ürünler, kitle iletişim kanallarıyla dünyanın dört bir tarafına dağılmaktadır." (Tozlu, 2006:343)

Bu ürünlerin oluşturulmasında en önemli işlevi hiç kuşkusuz görsel ve dilsel göstergeler üstlenmektedir. Yazılı, sözsüz, söz ve aynı zamanda kültür dili olan "dil" bir anlatım biçimi olarak değişik alanlarda, değişik dil düzenekleri doğrultusunda, değişik dizgeler ve değişik kurgular çerçevesinde simgelere dönüşmekte ve çevrenin bir yaşam alanında anlam bulmaktadır. Doğan Aksan, dil olgusunu açılarken, bireylerin duygularını ve düşüncelerini aktarmak amacıyla yalnızca dilden yararlanmadıklarına dikkat çekerek şöyle bir açıklamada bulunmuştur:

"Dil dediğimiz düzen, insanın gözüdür, beynidir, düşüncesidir, ruhudur. Dil onu konuşan ulusun yaşadığı biçiminin en geniş anlamda kültürünün, dünya görüşünün tarih boyunca geçirdiği çeşitli evrelerin ve toplumlarla kurduğu ilişkilerin yansımasıdır." (Aksan, 1987:13-14)

Dolayısıyla her dilin kendine özgü bir dünyayı anlayış ve algılayış biçimi olduğu gibi, her bireyin, kitle iletişim araçlarında yazıları yer alan gazetecilerin de kendilerine özgü bir anlatım biçimlerinin, kendi özelliklerinin, kendi bilinç olgularının olması da son derece doğaldır. Bu doğrultudan yola çıkarak, çalışma, sözü edilen gazetecilerin yazılarındaki söylemlerine odaklanmaktadır. Çalışmanın bir tür "medya okuması" olduğu söylenebilir.

"Medyayı okumak, demokratik toplumlarda katılımın sağlanması açısından önemli olduğu kadar, sosyal adaletin ve eleştirel vatandaş olmanın gereklerinden birini de oluşturmaktadır. Medyayı daha iyi okumak ve anlamak sayesinde, yurttaşın farkındalık düzeyini yükseltmek hedeflenmeli; bu da fanteziyi gerçekten ayırma yeteneği, medya mesajlarının belirli sonuçları olan yapıları olduğunu anlamak" (Inceoğlu vd., 2009:29) kimi olguların kavranmasıyla doğrudan ilintilidir.

Sonuçta, medyayı ya da medyanın aktardıklarını "okumak", medyada yer alan bu yapıları çözümlemektir. Ancak günümüzde medyanın birey üzerindeki etkileri nasıldır? Nasıl etkileşim içindedir? Konuları da son derece tartışılan konulardandır.

Gerçekte, bireylere günde kaç saat televizyon izledikleri, ne sıklıkla gazete okudukları, günde kaç saatini internet başında geçirdikleri ve okuduklarından, duyduklarından, izlediklerinden ne denli etkilenebilecekleri sorulduğunda, medyaya çok fazla etkileşim içinde olmadıklarını ve etkilendiklerini dile getirmektedirler. Ancak bu aktarımın tersine, medyanın bireylerin ya da daha genel bir tanımla kamuoyunun düşünceleri, duyguları, tutumları ve davranışları üzerinde yönlendirici, etkileyici bir rolü olduğu da bir gerçektir.

"Aslında, kamuoyuyla ilgili temel sorun, insanların kişisel düşünceleriyle her zaman örtüşmüyor oluşudur. Kamusal alanda –yazılar çerçevesinde camının istediğini söyleyebilir, yapabiliriz ancak kapalı kapılar ardında söylenen ve yapılanlardan kimin nasıl haberi olabilir? (Laugrey, 2009:39-40)

Sonuçta medyanın etkisi, manipülasyon gücü ise medya yazarlarının niyetlerine, ideolojilerine bağlı değil midir? Ya da medyadaki yöneticilere?

Medya, haber deyince güç, erkek imgesi belleklerde çoğunlukla canlanmakta ve bu güç çemberi içerisinde hava durumu, spor ve magazin haberlerinin dışında kadın gazeteciler kitle iletişim araçlarında kendilerine yaşam alanı yaratmak ve seslerini duyurmak yönünde uğraş vermektedirler. Uğraş vermektedirler diyorum çünkü Türkiye'de ve Dünya'da yapılan araştırmalar, medyada her geçen gün kadın gazetecilerin sayısının artmasına karşın erkek gazetecilere göre çok daha düşük bir oranda bu meslekte yer aldıklarını ortaya koymaktadır. Bir başka deyişle, medyada erkek egemen bir görünümünden söz edebiliriz sanırım.

Gerçekleştirilen çalışmada türk mediasında kalemlerini oynatan kadın yazarlar üzerine ve yazdıklarına odaklanılmıştır. Bu doğrultuda belirlenen 5 kadın yazarın, eşsüremlî 1'er yazısı seçilerek, oluşturulan bütüncü seçmeci bir yöntemle anlamlandırma boyutunda çözümlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amacı, hem kadın gazetecilerin kendilerini ve düşüncelerini nasıl aktarmaya çalıştıklarını, hangi dilsel göstergelerle aktarmayı istedikleri anlama ulaştıklarını belirlemek hem de kendi dilsel kimliklerini ortaya koymak adına yazdıkları metinlerdeki söylem edimlerini, anlatım biçimlerini ele almaktır.

Söylem çözümlemelerinin yapılabilmesi için öncelikli olarak, hangi kadın gazetecilerin yazılarının irdeleneceğinin belirlenmesi aşaması karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada, Basın İlan Kurumu'nun, gazetelerin Şubat 2011/ ayı baskı miktarı ile günlük fiili satış ortalamalarına ilişkin beyanlarını gösteren rakamların bulunduğu tiraj raporu temel alınmış ve ilk beş sırada yer alan gazeteler ve o gazetelerde çalışan kadınlar yazılarıyla çalışma kapsamına alınmıştır.

Şubat/2011 Ayı İçerisinde Resmi İlan ve Reklam Verebilecek (İSTANBUL GAZETELERİ)

Tablo 1

Gazete Adı	Sayfa Sayısı	Yüzölçümü	Aylık Tirajı	Günlük Fiili Satış Ort.
Zaman	32	6.40 m ²	28.563.956	867.710
Posta	47.42	9.46 m ²	17.493.563	485.591
Hürriyet	78.13	15.62 m ²	16.654.631	435.667
Sabah	67.39	13.48 m ²	13.630.239	341.690
Habertürk	89	15.58 m ²	9.049.870	222.623

Bu doğrultuda, yeniden bir sınırlandırmaya gidilerek, ilk beş sırada yer alan gazetelerin, kadın gazetecileri saptanmış ve seçmeci bir yöntem oluşturularak içerik açısından birbirinden değişik konularda yazılarını kurgulayan beş kadın gazeteci seçilmiştir:

- Zaman Gazetesi: Bejan Matur
- Posta Gazetesi: Yazgılı Aldoğan
- Hürriyet Gazetesi: Feraî Tineç
- Sabah Gazetesi: Esin Küçüktepeşnır
- Habertürk Gazetesi: Ece Temelkuran

Sonrasında bu beş kadın gazetecinin bir hafta içinde yayınlanan (11.02.2011 - 18.02.2011) yazılarından birer örnek rastlantısal seçilmiş ve metinler çözümlenmeye çalışılmıştır.

- Zaman Gazetesi: Bejan Matur

Kılıçdaroğlu Cumhuriyet evinin neresinde ?

Orduya " kağıttan kaplan " demek bir eleştiri midir ?

Gallia sorusunu böyle sormak gerekiyor. Çünkü orduyu güçsüz olmakla -güc neye yarayacaksa- itham eden Süheyl Batum'un sözleri kendi genel başkanı tarafından bile "eleştiri" kavramıyla toparlanmaya çalışılıyor. Özur kabahatten büyük yani!

Süheyl Batum orduyu 'kâğıttan kaplan'a benzerirken herhalde anıt militarist bir düşünceden hareket etmiyor. Öyle olduğunu farz edenler üzenmeyip son dönem konuşmalarına göz atarsın. Batum, kendisini hayal kırıklığına uğratan Silahlı Kuvvetler'i Ergenekon davasına yeterince müdahil olmamakla suçluyor.

Aslında gerek CHP parti teşkilatında, gerekse tabanında Batum'un sözcülüğünü yaptığı fikrin alıcısı az değil. Sivil vesayet tartışmasının başladığı zamandan bugüne, Silahlı Kuvvetler'e misyon yükleyen, TSK'nın ülke yönetimine dahilini yeterli görmeyen kesimler, ordunun pasifize edildiğini, yeniden atığa geçmesi gerektiğini ifade ediyorlar. Batum'un sözlerini popüler kılan ise akademisyenliğine rağmen siyaset literatürüne Türk tipi bir tanımlamaya yerleştirmiş olmasıdır.

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, medyada büyüyen tartışmayı toparlamak için 'orduyu sadece ben eleştirebilirim' duyurmuş! Oysa demokratikleşmeye hız vermek isteyen bir genel başkanın, 'Ordu siyasal bir kurum değildir, siyasette ordudan medet ummak, öncelikle siyasi partilere hakarettir' demesi beklenirdi. Kılıçdaroğlu, Silahlı Kuvvetler'i siyasetin alanında görüyor olmalı ki, 'ancak ben eleştiririm' diyebiliyor. Bunu söylerken feyz aldığı kişi ise eski genel başkan Deniz Baykal. Baykal'ın ordu-sivil siyaset ilişkisine dair, ilkinden yana olan tercihi bilmeyen var mı?

Bu sözlerin neresinden tutulacak? Öncelikle askeri eleştirme hakkının bir partinin tabanına, üyelerine yasaklanması hasar bir durum. Daha baştan ordunun tartışılma alanını daraltıp sınırlamak hangi demokratik değerle uyuyor, anlamak zor. Adında 'halk' olan, halk adına siyaset yaptığını söyleyen bir partinin -ki Kılıçdaroğlu'nun başkanlığında değişen parti sloganı 'halkın iktidarı' idi- halkın söz hakkını daha baştan sınırlaması vitrindeki değişikliklerin makyajdan ibaret kaldığını kanıtıyor. Sahiden Kılıçdaroğlu'nun Kürt ve Alevi oluşunu vitrinine koyup bununla yetinilmesini istemek bugünün Türkiye'siyle alay etmekten daha vahim bir durum. Bana trajikomik geliyor. Kart kelimesini ağzına almayan ya Kart lider; orduyu kutsallaştıran cümleleri referans gösteren bir parti genel başkan... Cumhuriyet tarihinin ürettiği garabetlerin bir yenis.

Kılıçdaroğlu ile ilgili ümitvar olduğum ilk günlerde 'negatif karizma' tanımını yapmıştım. Özetle, 'halihazırdaki manzarada, Başbakan Erdoğan gibi aşılabilir bir karizmaya alternatif lider daha fazla karizma değil, şaşkınlıkla mahul mazum bir vatandaş görüntüsü olurdu. Kılıçdaroğlu'nda ise bu fazlasıyla var' demiştim. Hatta bu benzetmenin yerinde olduğuna dair de CHP tabanından olumlu tepkiler almıştım. Ama aradan geçen zamanda sergilediği performans ne yazık ki negatif karizmasını büyüyen, onu alternatif yapan türden olmadı.

Toplumda bu kadar samimi bir muhalefet ihtiyacı varken can simidi olarak sarımsan bir liderin hayal kırıklığı yaratması sahiden hazin.

Hazin, çünkü geniş toplumsal kesimlerin özellikle de Kürt Alevilerin Kılıçdaroğlu'na tanıdıkları kredinin sonsuz olduğunu biliyorum. O kadar ki 'Kılıçdaroğlu bizim dedemizdir' diyebiliyorlar. Bu türden bir kredinin çaresizlikten doğduğunu bilmek de başka bir garabet. Glidecek bir kapısı olmayan insanların ilk buldukları saçak altına sığınmaları gibi bir kader bu.

Kılıçdaroğlu'nun Alevi Kürtlere sunacağı ne yazık ki evin oturma salonu olmayacak. Çünkü kendisi bile kimliğini gizleyerek, bir sığıntı gibi girip çıkıyor 'Cumhuriyet evi'ne.

Metnin Alanı

Gazeteci Bejan Matur'un 11 Şubat 2011 tarihinde yayınlanan köşe yazısının incelenmesine öncelikle yazının hangi alana ilgili olduğunu saptamakla başlamalıyız. Yazının içeriğini oluşturan dilsel öğelerin, hangi alana özgü kullanıldığının ele alındığı bu düzlemde, hangi biçime, hangi bağlama göre iletilerin yapılandırıldığı, düzenlendiği saptanmaktadır. Bejan Matur'un, yazısının tamamında siyasal alana özgü sözcükler ve söylemlerden oluşan bir anlam evreni oluşturduğu görülmektedir. Yazar, metninde Cumhuriyet Halk Partisi

Teşkilatında görev alan ve Türk Ordusuna "Kağıt Kaplanlar" benzetmesiyle kamuoyu gündemine oturan Süheyl Batum'a gönderme yaparak Kemal Kılıçdaroğlu'nun bu duruma yaklaşımını ele almaktadır. Metinde, "Siyaset literatürü", "parti teşkilatı", "genel başkan", "parti üyesi", "parti sloganı", "lider", "siyaset ilişkisi", "iktidar", "demokratikleşme", "muhalefet", "halk", "vatandaş", "parti üyesi", "anti militarist", "ülke yönetimi", "CHP tabanı" gibi siyaset alanına özgü sözcükler kullanan yazar, adı geçen iki siyaset adamının sergiledikleri tutum ve davranışlar üzerine düşüncelerini ise belli bir anlatım biçimi ve söylem edimiyle "tümünle özetel" bir yaklaşımla aktarmaktadır.

Anlatım Biçimi

Her yazının, değerleri, ölçütleri, duygularına, düşüncelerini, bilgilerini, deneyimlerini aktarma biçimi, aktarma yetisi, yorumlaması kendine özgüdür bir başka deyişle özeldir. Dolayısıyla yazar tarafından oluşturulan metinlerde, yazarın kendine özgü bir anlatım biçimiyle karşılaşmaktadırlar. Bu doğrultuda, yazarın metnin tamamında değerlendireci, anlamsal içerik anlatım biçimi kullandığı aşağıdaki örneklerle görülmektedir:

"Daha baştan.....hangi demokratik değerle uğuşuyor, anlamak zor", ".....neye yarayacaksa....", "Cumhuriyet tarihinin ürettiği garibetlerin bir yenisi", "adında halk olan, halk adına siyaset yapıldığını söyleyen.....ibaret olduğunu kanıtlıyor", "oysa demokratikleşmeye hız vermek isteyen bir genel başkanın.....demesi beklenirdi", "Özür kabahatten büyük yanı!", ".....tanımını yapmıştım".

Yazarın, "oysa", "astında", "azetle", "o kadar ki", "ne yazık ki", "çünkü", "rağmen", "sahiden", "-ki", "öyle" gibi bağlaç sözcükleriyle kendi düşüncelerini neden-sonuç ilişkisi içerisinde aktararak eleştiri de bulunduğu ve bir değerlendirme yaptığı da görülmektedir. Bağlaç sözcükleriyle birlikte metnin bütününde yer alan soru tümceleri de neden-sonuç ilişkisini ve değerlendireci anlatım biçimini desteklemektedir. Ayrıca yazarın, belli kavramlara, belli olgulara dikkat çekmek, vurgu yapmak amacıyla "atağa geçmek", "toparlamak", "tatulacak", "hasar", "vitrin", "mahyaf", "manzara", "can simidi", "kredi", "kapı", "saçak altı", "görüntü" gibi yananlam içeren sözcükleri de ağırlıklı olarak metnin bütününde etkin bir biçimde kullandığı gözlemlenmektedir.

Söylem Edimleri

Kaynak kişi, kimi zaman hedef kitleyi etkilemek, ikna etmek, kimi zaman da düşündürmek, tutum ve davranış değişikliği sağlamak amacıyla bir takım söylem edimlerinde bulunmaktadır. Yazarın kullandığı söylem edimleri, iletilerin kurgulandığı zamana, duruma, koşullara göre değişebildiği gibi yazarın niyetine göre de değişiklik göstermektedir. Bejan Matur, "Kılıçdaroğlu Cumhuriyet Evinin Neresinde?" başlıklı makalesinde, kendi duygu ve düşüncelerini aktararak aynı zamanda söz konusu olayı, durumu eleştirmekte ve bir değerlendirme yapmaktadır.

"Öyle olduğumu farz edenler üşenmeyip son dönem konuşmalara göz atsunlar", "bunu söylerken feyz aldığı kişiler ise.....ilkinden yana olan tercihini bilmeyen mi var?", "bu sözlerin neresinden nutilacak?", "Kılıçdaroğlu ile ilgili ümitvar olduğum ilk günlerde.....", "ama aradan geçen zamanda sergilediği performans ne yazık ki.....onu alternatif yapan türden olmadı", "Toplumda bu kadar samimi bir muhalefet ihtiyacı varken can simidi olarak sarınılan bir liderin hayal kırıklığı yaratması sahiden hazine", "bana trajikomik geliyor", "....başka bir garabet", "....demesi beklenirdi", "....bıyırması".

tümceleri, yazarın değerlendirme edimi kullandığının göstergesidir. Bu göstergeler ve coşku işlevi taşıyan sözcükler aracılığıyla yazarın ayrıca, belli bir tepkiyi, belli bir uyarıyı ortaya koyması söz konusudur. Ayrıca yazarın değerlendirme edimi bağlamında, kendi niyeti çerçevesinde hedef kitlenin tepki vermesini, konuyla ilgili odaklanmasını sağlamak amacıyla "kader", "kutsallaştırmak", "hazine", "gücünüz", "güç", "değer", "negatif", "masum", "zaafiyet", "hayal kırıklığı", "vahim" "samimi", "çaresizlik" gibi kimi soyut kavramları da kullandığı da gözlemlenmektedir.

Posta Gazetesi: Yazgülli Aldoğan
Muhallif olma hakkı kalmadı!

Ben aslında Soner Yalçın'ı severim! OdaTV haber sitesini de dikkatle izliyordum! Bunu özellikle şunun için vurguluyorum, dün twitter ve haber sitelerine OdaTV'nin arandığı, sitenin sahibi gazeteci yazar Soner Yalçın ve arkadaşlarının göz altına alındığı haberi düştüğü andan itibaren bu duruma karşı çıkmaya cesaretini gösteren yazı ve yorumların çoğu şöyle başlıyordu: "Ben aslında Soner Yalçın'ı sevmem, OdaTV'yi de izlemiyordum ama fikir özgürlüğü açısından..."

Hangi fikir özgürlüğü? Korkunun ecele faydası yok. Açıkça söyleyelim: Ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda muhalif olma hakkı haktamıştır. Ne hükümete muhalefet, ne sürmekte olan siyasi davalara karşı çıkmaya hakkı var. Hemen darbeci olarak yaftalanır ve Silivri'ye postalanırsın. Aslında bu koşullarda 3 kuruluşluk aklı olan yazı mazı da yazmaz. Hazır iznin bitmemiş... Dünyanın öbür ucundan, Kanada'nın batısından, 25 saat uçup daha yeni gelmişsin... Yol yorgunluğu bir yana vücudun, saat ve iklim değişikliğine uyum sağlamaya çalışıyor. Siner, pusuya yatar, havayı koklar, vaziyete bakarsın... Olmadı dümen karar, 14 Şubat haftasından itibaren aşktan girer, kandilden çıkarılır! Ama yok. İçim isyanla dolu. Hayatım boyunca haksızlığa, hukaksızlığa karşı çıkmışım, başıma ne gelecekse gelir, yeter ki onurlu olsun yaşam. Onun için yazıyorum açık açık: OdaTV, gazetelerin yazmadığını yazıyordu, internet sitesi olarak birdenbire parlamasının nedeni, yorumları değil, haberleriydi. Hiçbir yerde olmayan özel haberleriyle aydınlatıyor, bilgilendiriyordu. Atatürkçüydü, cumhuriyetçiydi. F tipine de karıştı, cemaate de, illegal örgütlenmelerin ülkenin tüm kurumlarını ele geçirmesine de. Belli ki rahatsız etti, belli ki sesinin bu kadar gür çıkması birilerinin işine gelmedi. Rivayete göre önceki gece siteme yüklenen "Amerikalı uzmanların polisi nasıl eğittiği" konulu bir video hardağı tazıran damla oldu! Bu videoda polislere Amerikalı uzmanların bir bombayla ilgili bilgi verdiği, polislerin de iki gün sonra bu bombaları Zir Vadisi'nde buldukları(!) gösteriliyordu. Silivri'deki dava sanıklarından "Sakıncalı Piyade" diye bilinen 68'li bir yarbayın, oradaki cemaatçi örgütlenmeye karşı çıktığı için başına gelenlerin anlatıldığı bu haber OdaTV ve Soner Yalçın'la arkadaşlarının sesinin kesilmesi için işaret fişegi oldu.

DELİLLERİ ÇÜRÜTÜYORDU

OdaTV, yaptığı haberlerle Ergenekon dava dosyalarındaki delilleri çürütüyor, açıklarını buluyor, ifşa ediyordu! Artık bundan sonra, bu dava ve bu davayla ilişkilendirilen diğerleriyle ilgili haber yapmak sadece bu duvarları desteklemek koşuluyla mümkün olacak. Davayla ilgili her türlü delil, belge, bilgi, açıklamayı, mahkemede bile açıklanmadan önce ele geçirip yayınlayan kimi gazete ve televizyonlara, tüm tepkilere ve mahkeme kararlarına rağmen engel olunamazken karşı olanların sesinin kesilmesi ve örgüt üyeliği suçlamasıyla görsel kararının çıkması ne demek? "Muhalefet yasaktır"ın bundan daha güzel örneği olabilir mi?

KOMUTANLAR TUTUKLU

Ya "Balıoz Davası" sanıklarının tümü hakkında tekrar tutuklama kararı çıkmasına ne demeli? Çoğu görevde ve üst düzey olan komutanların tutuklanmasının gerekçesi ne? Kimse hukuki gerekçeler olan "delilleri karartmak ve kaçma şüphesi"ni ileri sürmeyeceğine göre bu bir "28 Şubat intikamı" ve siyasi operasyon değilse nedir? Bu subaylar hakkında yeni bulunduğu söylenen delillerin çoğu gayri ciddilikten dokülrken Apo'yu tutuklamış komutan, aynı gün içeri tıkarırken bu neyin kını, neyin hesabının görülmesi diye hiç mi aklınıza gelmiyor

SAVUNMA YOK

Açıklı olan şu: İkide bir "Mesele yargıya intikal etmiştir, adalet en doğru kararı verecektir" filan deniyor ya, artık kimse adaletin tecelli edeceğine inanmıyor. Sanıklar, haklarındaki iddiaların kaynağı olan delillerin haksızlığını, anlatmaya çalıştıkları mahkemenin kendilerini dinlemediğini gördükten sonra son bir tepki olarak savunma haklarını kullanmayacaklarını açıkladı. Avukatlarını geri çekeceklerini ve kendilerinin de savunma yapmayacaklarını belirten Balıoz sanıkları haksız mı? Ne acı ki bunlar sürpriz değil, Referandumu konu olan anayasa değişiklikleri bunun için yapıldı. Sonrasındaki hakim ve savcı yenilemeleri de... Bunu göre göre "özgürlük gelecek" diye iktidara işbirliği yapanlara iktidardan daha çok kızdığını belirtmeliyim!

Metnin Alanı

Yazgılı Aldoğan'ın 15 Şubat 2011 tarihinde "Muhalef Olma Hakkı Kalmadı" başlıklı makalesi'nde ele aldığı konu Devlet alanına yöneliktir. "Muhalef olma", "haksızlık", "hukaksızlık", "örgütlenme", "polis", "ordu", "cemaat", "yarbay", "dava", "delil", "örgüt üyeliği", "operasyon", "tutuklama", "yargı", "avukat", "referandum", "hakim", "savci", "iktidar", "sanık" gibi sözcükler metnin içinde birkaç kez yinelenerek söz konusu metnin Devlet alanını çevreleyen bir metin olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Anlatım Biçimi

Yazar, Türkiye'de şu anki koşullar çerçevesinde, gazetecilerin haber özgürlüklerinin ve olaylara, durumlara muhalif olma haklarının olmadığını dile getirerek, mevcut duruma karşı görüşlerini aktaran, tepkilerini gösteren kişilere karşı açılan hukuki davaları sert bir dille eleştirmekte ve bu durumun sürecini neden-sonuç ilişkisi içerisinde ele almaktadır. Bu doğrultuda yazar, konuya ilişkin düşüncelerini açık bir biçimde şu tümlerle ortaya koymaktadır: "Bunu özellikle günün için vurguluyorum", ".....bu duruma karşı çıkma cesareti.....çoğu şöyle başlıyordu", "açıkça söylemeliyim", "ülkemizin.....muhalif olma hakkı kalmamıştır", "ne hükümete.....siyasi davaları çıkma hakkı var", "aslında bu koşullarda 3 karışık aklı olan yazı mazı yazmaz", "birdenbire parlamasının nedeni yorumları değil, haberleriydi", "belli ki rahatsız etti", "artık bundan sonra.....koşuluyla olacak", "referanduma konu olan anayasa değişiklikleri bunun için yapıldı" ... Söz konusu metinde adayın değerlendireci bir anlatım biçimi kullandığı görülmektedir.

Ayrıca Aldoğan'ın, metnin tamamında kullandığı "hangi fikir özgürlüğü", "devayla ilgili her türlü delil.... kararının çıkması ne demek?", ".....kararına çıkmasına ne demeli?", "çoğu görevde ve üst düzey olan gerekçe ne?", "kimse hukuki gerekçeler olan.....değilse nedir?", "avukatlarını geri çekeceklerini.....haksız mı?" soru tümleri, kendisinin değerlendireci bir anlatım biçimini benimsediğinin bir diğer göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Söylem Edimleri

Yazar'ın metnin tamamında aktardığı üetiler göz önüne alındığında, söylem edimi olarak değerlendireci söylem edimi kullandığı açıkça gözlemlenmektedir. Özellikle, "ben.....severim", ".....izliyordum", "vurguluyorum", "söylemeliyim", "yazıyorum açık açık", "belirtmeliyim" gibi benyöneli bir anlatım biçiminin kullanımı, değerlendireci söylem edimini desteklemekle birlikte, ".....bu neyin kini, neyin hesabının görülmesi hiç mi aklınıza gelmiyor", "acıklı olan şu....", "ne acı ki bunlar sürpriz değil", "açıkça söylemeliyim", "onun için açık açık yazıyorum", ".....daha çok kazdığını belirtmeliyim" tümleri de belirttiğimiz söylem edimine gönderme yapmaktadır.

Ayrıca yazarın, yazısının bütünde dile getirdiği "içim isyanla dolu", "karşı çıkma cesaretini gösteren....", "korunmuş ecele faydası yok", "hayatım boyunca haksızlığa karşı çıkmışım", "başıma ne geleceksa gelir..." gibi isyan, tepki aktaran olumsuz duyular içeren tümleri de değerlendirme edimini pekiştirici, bütünlüyci tümler olması dikkatleri çekmektedir.

Hürriyet Gazetesi: Ferai Tinç

Sevgililer Günü'nde altın almayın, çünkü...

BUGÜN Sevgililer Günü, istediğiniz her şekilde sevginizi ifade edin ama altın araya sokmayın.

Çünkü altın öldürüyor.

Güney Afrika'nın Johannesburg kenti, geçen yüzyıldan kalan altın madenleri yüzünden önümüzdeki günlerde çok büyük bir çevre felaketiyle karşı karşıya.

Altın çıkartırken kullanılan süyanar ve diğer ağır madenlerin atıklarının doldurulduğu havuzlardan gelen sızıntılar şu kaynaklarına ulaşıyor.

Derhal önlem alınması gerekiyor yoksa, ülkenin en önemli kentlerinden olan Johannesburg, bir zamanlar

altınla ceplerini dolduran sömürgecilerin geride bıraktıkları enkazın altına kalacak. Hükümet önlem alacağını açıkladı ama bu iş o kadar pahalı ki, bir türlü net bir şey söyleyemiyor. Zarar raporunu bile yayınlamakta tereddüt ediyor. "Kezke elde bir iki maden ocağı kalsaydı, temizleme masrafını yeni gelen şirkete yükledik" diye hayıflanıyor uzmanlar. Ama elde hiçbir şey yok. Altın madeni öyle bir şey. Sömürgeciler gelip oradaki madeni alıyor ve gidiyorlar. Sonra her şey biter. Geriye nesilleri tehdit eden bir çevre felaketi kalıyor.

BEN, Johannesburg'a uzulüyorum tabii ama bugün için Kazdağları için yanyor. Çünkü karar verildi. Maden İşleri Genel Müdürlüğü raporunu açıkladı. 26'sı işletme, 8'i arama olmak üzere Kazdağları'nda 34 nokta için altın madencilik şirketlerine ruhsatlar verildi. Kanadalı başta olmak üzere yabancı şirketler yerli işbirlikçilerinin önüne birkaç kuruş bırakıp orada asırlardır yatan altın alıp götürecekler. Bunun için bölge halkını ikna etme turları yapıldı. Karşı çıkanlar tehditlerle susturulmaya çalışıldı, evleri, iş yerleri kundaklandı. Köy köy kadınlar doluşturıldı, köylü kadınları kafakola almak için. Altın madenlerinde kendilerine iş vaat edildi. Kazdağları Kuzey Ege'nin akciğerleridir. Bölgenin esas geçim kaynağı tarım. Dünyanın en kaliteli zeytini burada yetiştir. Meyvecilik deseniz Türkiye'nin vitamin deposu olacak kadar zengin bu bölgede. Hayvancılığın öldürülemediği ender bölgelerimizden, dünyaca tescilli beyaz peynirin mekanı orası. Ezine peynirinin lezzetini artık bilmeyen yok. Kazdağları, su kaynakları bakımından da Türkiye'nin en zengin bölgelerinden. Bin ponarlar dağı bozuna dememişler. Tarihi ve arkeolojik zenginliği açısından da Türkiye'nin belli başlı turizm merkezlerinden. Gerçek bir hazine Kazdağları. İşte bu hazineyi şimdiki bir avuç altın için talana hazırlanıyorlar. Altın çıkarırken kullanılan şivanlar ve bu sırada açığa çıkan ağır madenler bu doğayı tehdit ediyor. Arama çalışmaları da öyle.

ÇANAKKALE Belediye Başkanı Uğur Gökhan'ı, "Kardarımsızın bileziklerini verelim def olsunlar" dedirtecek kadar isyan ettiren karar hayata geçerse, Kaz Dağları'nın birçok kritik bölgesinde altın çıkarma faaliyetleri başlayacak. Herkes alacağını alıp gittikten sonra çocuklarımız kara kara bölgeyi nasıl kurtaracaklarını düşünecekler. Johannesburg'da olduğu gibi. Şimdi orada eski altıncılardan kimse yok. Yapayalnızlar, asitli suların havuzlardan dışarı sızmasını izliyorlar. Dünyada var olan altın miktarı 150 ile 200 bin ton. Geri dönüşsüz 1600 yıl, geri dönüşümlü ise sonsuza kadar ihtiyaçlara yetecek bir miktar olduğunu söylüyor bilim adamları. Eskilerin verdiği zararı onarmıyor insanlık, yenilere gerek var mı?

Metnin Alanı

Ferai Tınç, 14 Şubat 2011 tarihinde yayınlanan "Sevgililer Günü'nde altın almayın, çünkü..." adlı makalesinde, çevre ve ekolojiyi içselleştiren toplumsal alana yönelik bir yazı yazmış gibi görünse de, devlet alanına yönelik bir metin kurgulanmıştır. "Altın madeni", "hükümet", "zarar raporu", "maden ocağı", "Maden İşleri Genel Müdürlüğü", "arama çalışmaları", "şivanlar", "faaliyet", "ahk", "altın madencilik şirketleri", "ruhsat", "çevre felaketi" gibi sözcükler kullanarak bir taraftan varolan durumun ciddiyetine vurgu yaparak hedef kitlemin dikkatini çekmek istemekte diğer taraftan da Devletin ilgili kurumlarına bir çağrıda bulunmaktadır.

Anlatım Biçimi

Yazar, Dünya'da altın madenleri yüzünden ortaya çıkan çevre felaketinin altını önemle çizerek, örnek olay olarak Johannesburg kentinde altın madenlerinin beraberinde getirdiği çevre kirliliğini ele almakta ve bu

doğrultuda, Kazdağlarında gerçekleştirilmek istenen altın çıkarma çalışmalarının doğaya ve çevreye vereceği zararlar, neden-sonuç ilişkisi çerçevesinde irdelenmektedir. Örneğin, "Güney Afrika'nın Johannesburg kentini.....bir çevre felaketiyle karşı karşıya", "Hükümet önlem alacağını açıkladı.....net bir şey söyleyemiyor", "Geride nesilleri tehdit eden bir çevre felaketi kalıyor", "Ben Johannesburg'a uzulüyorum.....kazdağları için yanyanıyor", "Gerçek bir hazine Kazdağları", "İşte bu hazineyi.....talana hazırlanıyorlar", "Bin pınarlar dağı boşuna dememişler" tunceleri vericinin, bilgilendirici, değerlendirici bir anlatım biçimi benimsediğinin göstergesidir. Yazarın, bilgilendirici, değerlendirici anlatım biçimini destekler nitelikli "çünkü", "ama", "yoksa", "bunun için", "o kadar", "şimdi", "keşke", "işte", "sonra", "bile", "öyle" gibi sözcükleri de metnin tamamında tercih ettiği gözlemlenmektedir. Ayrıca Ferai Tunc, sözkonusu anlatımsallık çerçevesinde ele aldığı konunun gerçekliğini ispatlamak amacıyla örneğin "Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü", "Kazdağları", "Çanakkale Belediye Başkanı Uğur Gökhan", "Türkiye" sözcüklerine yazısında yer vererek, dış dünya'daki gerçeklere de göndermelerde bulunmaktadır.

Söylem Edimleri

Yazarın, ortaya koyduğu metin göz önüne alındığında **önceleme edimi** kullandığı görülmektedir. "Derhal önlem alınması gerekiyor.....enkazın altına kalacak", "Kanadalı başta olmak üzere.....altını alıp gösterecekler", "Çanakkale Belediye Başkanı.....altın çıkarma faaliyetleri başlayacak", "Herkes alacağını alıp gittikten sonra.....nasıl karıtulacağını düşünecekler", "eskilerin verdiği zararları onaramıyor insanlık, yenilere gerek var mı?" tunceleri önceleme edimine örnek gösterilebilecek tuncelerdir. Bununla birlikte fiillerde zaman kullanımı olarak gelecek zamanın tercih edilmesi de önceleme edimini tamamlar nitelik taşımaktadır. Metnin bütününde gözlemlenen bir diğer söylem edimi de **değerlendirme edimidir**. "Bunun için bölge.....turları yapıldı", "Karşı çıkanlar.....kundaklandı", "Köy koy kadınlar.....kafakola almak için", "Altın madenlerinde.....iş vaat edildi", "Hayvancılığın öldürülemediği ender.....artık bilmeyen yok", "Kazdağları.....en zengin bölgelerinden", "Tarihi ve arkeolojik.....turizm merkezlerinden", "İşte bu hazineyi.....talana hazırlanıyorlar" tunceleri, metnin içinde yer alan ve değerlendirme edimine örnek olarak gösterilebilecek tuncelerden bazılarıdır.

Sabah Gazetesi: Esin Küçüktepepınar

Altın Ayı yarışı hareketlendi

61. Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı yarışında İranlı Aggar Farhadi'nin filmi öne çıkıyor. Bizim Büyük Çaresizliğimiz ise bugün gösterilecek

Sürekliliği iki film bir basın toplantısı arasında koşturan, arada dondurucu soğukla baş etmeye çalışarak kahve yüklemesi yapan gazetecilerin iyi film özlemine İran filmi Jodaeiye Nader Az Simin derman oldu. Yarışmayı yarladığımız bu günlerde şimdiden Altın Ayı yarışının favorisi olan filme adını veren Nader ve Simin çiftinin ayrılığı üzerinden İran toplumuna, insan doğasına dair ne varsa izliyoruz. Berlin'in artık gedikli siyasetçi Aggar Farhadi'nin filmiyle ilgili 'dedikodular' önceden kulağımıza gelmişse de dünyamız her yerinde yaşananlar insanlık hallerinin belirli bir toplumun aynasından mümmelen yaşamı hepimizi çok etkiledi. İki yıl önce About Elly adlı filmiyle en iyi yönetmen Güneş Ayı ödülünü kazanan Farhadi, dünya basın toplantısında alkışlarla karşılandı. Farhadi, "Sanfrol ve kültürel farklılıklara değinmiş olabilirim ama filmim esasen insanın doğası, zor durumlarda verdiğimiz tepkiler ve içsel hakkaniyet duygusuna ilgilidir. Karakterlerimi yargılamıyorum! Bilakis insana gevşak ve anlayışla yaklaşmak istiyorum" dedi. Mevzu İran olunca Cafer Panahi'den söz açılması da kaçınılmazdı. Nitekim Farhadi, "Siz onu filmlerinden tanıyorsunuz ama benim yakın dostum. Omsak Berlin'de olmak çok acı! Çok ama çok üzgünüm" dedi. Bir soru üzerine İsrailli filmiyle aynı yarışmada olmaktan hicap duymadığını da açıklamak zorunda kalan yönetmenin "Herkes şunu diyor" sözleri ilave alkışlarla karşılandı.

TÜRK FİLMİ BUGÜN

Altın Ayı yarışında şaşıltı filmlere gelince gündüze kadar Arjantin filmi El Premio ve epey zorlarsak Alman yapımı Schloßbrunnheim dışında pek bir şey bulamadığımızı söylemek gerek. Militarist yönetimdeki ülkenin irak bir kasabasında yaşanan anne ile küçük kızın gündelik hayatını son derece doğal performanslarla yakalayan El Premio'nun senaryosundaki ufak tefek sorunlar ödüle engel değil. El Premio ile Future'un yönetmeninin de kadın olması bu yıl ki Altın Ayı yarışının sevindirici bir mevzuu olarak konuşuluyor. Gelgelelim bu sabah basında bulacağımız Seyfi Teoman'ın Bizim Büyük Çaresizliğimiz filmine kadar her şeyi askıya almış görüyoruz. Elbette önümüzde Macar üstad Bela Tarr'ın yeni filmi, Asya ve Avrupa'dan güncel yapımların henüz gösterilmediği de düşünülürse yarışın daha yeni yeni hararetleneceği ortada.

Metnin Alanı

Yazarın 16 Şubat 2011'de yayınlanan metninin içeriği, 61. Berlin Film Festivali kapsamında aktarılan iletişimlerden oluşmakta ve metnin alanını da **sanat alanı** oluşturmaktadır. Metnin tamamında kullanılan "Berlin Film Festivali", "Altın Ayı Yarışması", "film", "basın toplantısı", "ödü", "yönetmen", "yapım", "senaryo", "gazeteciler", "iran filmi", "favori", "Arjantin filmi", "mevzu", "kültür" gibi sözcükler sanat alanına gönderme yapan sözcükler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anlatım Biçimi

61. Berlin Film Festivali'nin başlamasıyla birlikte Altın Ayı yarışmasının hareketlendiğini dile getiren yazar, oluşturduğu metnin ilk paragrafında iran filmi yapısı üzerinde durarak özellikle İranlı yönetmen Farhadi'nin basın toplantısında yaptığı konuşmalardan alıntılar yapmaktadır. Yazarın ikinci bölümünde ise, 16.02.2011 tarihinde festival çerçevesinde gösterilecek Seyfi Teoman'ın "Bizim Büyük Çaresizliğimiz" adlı filmin rakipleri arasındaki yerini sorgulamaktadır yazar. Metnin bütüncesini oluşturan içerik söz konusu olduğunda yazarın bilgilendirici, değerlendirmesi bir anlatım biçimi benimsediği görülmektedir. Bu bağlamda, "sürekli iki film arasında.....derman oldu", "yarışmayı yarladığımız bu günlerde.....ne varsa izliyoruz", "Berlin'in artık gediği sayılacak.....hepimizi çok etkiledi", "iki yıl önce.....alkışlarla karşılandı", "mevzu iran olunca.....kaçınılmazdı", "Altın ayı yarışmasında şaşıltı filmlere.....söylemek gerek", "militarist yönetimdeki.....ödüle engel değil" tilmeleri söz konusu anlatım biçiminin belirleyici tilmeleridir. Ayrıca metinde yer alan "dedi", "karşılandı", "etkiledi", "derman oldu" gibi fiillerdeki di'li geçmiş zaman kullanımı da, Film Festivali'nin akışını aktaran yazarın bilgilendirici anlatımsallığını desteklemektedir.

Söylem Edimleri

"İyi film özlemine.....derman oldu", ".....insan doğasına dair ne varsa izliyoruz", "Altın Ayı yarışmasında.....pek bir şey bulamadığımızı söylemek gerek", "El Premio ile Future'un yönetmeninin de kadın olması.....bir mevzuu olarak konuşuluyor", "gelgelim bu sabah.....kadar her şeyi askıya almış görüyoruz", "elbette önümüzde.....yeni yeni hareketleneceği ortada" tilmeleri, yazarın değerlendirmesi söylem edimi çerçevesinde metnini kurguladığını kanıtlar niteliktedir. Ayrıca yazarın, Festival kapsamında İranlı sanatçı Asgar Farhadi'nin, basın toplantısında dile getirdiklerinden alıntılar yaparak, tırnak içinde kendi ağzından aktararak metninde yer vermesi bilgilendirici söylem ediminin yazar tarafından kullanıldığını bir göstergesidir.

Habertürk Gazetesi: Ece Temelkuran

Erkekler yenilince...

POLIS arabasına bindirilmeye çalışılan dede görüntülü adam kameralara bağarmaya çalışıyor:
"Namus meselesi kardeşim! Namus meselesi!"
"Öldürdüm ama haklıyım" demek istiyor. Ona göre seyirciler olarak biz de şöyle diyeceğiz:
"Aaa o zaman başka!"

Önceki gece yine bir kadın öldürüldü. 38 yıllık eşiyle aynı apartmanda ve fakat farklı dairelerde yaşıyordu. Zanlı koca "namus meselesi" laflarının arasına şunu da sıkırdı: "İki yıldır peşindeyim. Ne yaptımsa dinlemedi." Ve önceki gün, bir kadın daha öldürüldüğünde yani, Sevgililer Günü'ydü. İki yılda ikna edilemeyen sevgili öldürülmüştü! İşin içinden çıkılmayınca hep yapıldığı gibi bir kadın daha kurşunlanıyordu. Neden?

KADINLARI YAŞATMAYIN!

İstanbul Feminist Kolektifi'nin yaptırdığı araştırmaya göre geçen yılki veriler şöyle:

Erkekler 2010'da 388 kadın ve çocuğu öldürdü ya da yaraladı. Şiddet olaylarının en az 42'sinde mağdurların tehdit altında olduğu çevrelerince biliniyordu, can güvenlikleri bulunmadığı, tehdit edildikleri ya da şiddet gördükleri gerekçesiyle daha önce karakola ya da savcılığa başvurmuştu.

Rakamlar giderek artıyor. Gazetelerde okuduğumuz haberlerin içerikleri giderek daha dehşet ve vahşet dolu hale geliyor. Bu toplumun deliriyor olduğu tespitini yapenak için çok da toplumsal psikoloji bilmeye gerek yok. Ama erkeklerin hiç dumadan kadınları öldürmelerinin tek nedeni bu değil.

Kadınların en çok ve korkunç biçimde canına okuyan Afganistan erkekleri bunu niye yapıyorlardı mesela. Kadınları doğumdan ölüme paket ederken kafalarından geçen şey neydi? Kadına karşı bu hıncın gerekçesi ne?

CADILARI ÖLDÜRÜN!

Toplumlarda, erkeklerin arasındaki anlaşmazlıklar şiddetlendikçe bütün erkek taraflar döndüp kadınlardan hıncını alıyor. Erkeklerin arasındaki işbirliği, toplumsal bağ zayıfladıkça, kadınların uğradığı şiddet koyulaşiyor. Erkeğin kadına karşı arkaik bir korkusu var ve akli olan zıafa uğradığında bu arkaik korku devreye giriyor. Ortaçağ'da cadıların icadı da aynı nedenle olmuştur. Erkekler çoktanrı dinlerden Hristiyanlığa geçişte kadınları kurban olarak seçmişlerdi. Erkekler kendi korkularını yok etmek için kadınları cadı avlarında yok etmişlerdi. Şimdi Türkiye'de olan şey bunu andırıyor. Erkekler, cadıları/kadınları yok ederek toplumun başına gelen bin türlü musibetten kurtulmaya çalışıyor. Bu yüzden adam, karısını öldürdükten sonra bağırıyor:

'NAMUS MESELESİ!'

Yani cadıydı demek istiyor, öldürülmesi caizdi. Bu mesajın hakimlerin, savcaların kulaklarına üflendiğinde de iyi sonuç verdiğini biliyor. Çünkü Türkiye mahkemeleri, bugün hâlâ bir erkek bir kadını öldürünce cezada haksız tahrik indirimi uygulayabiliyor. Kadınların cadı olduğunu mahkemeler kabul ediyor. Dayak yemiş kadınları evlerine gönderen polisleri, koruma istemesine rağmen kadınların öldürülmesine seyirci kalan savcaları saymıyorum bile. Hepsini, katilden başlayarak örgütlü bir cinayet işliyorlar bir kadın öldürüldüğünde. Deliren halklar döndüp kadınların başına neler gelebileceğini görmek için Afganistan'a bakın. Suratına asit atılmış kız çocuklarına bakın. Ne kadar da Türkiye'de ölmüş kadınlara benziyorlar.

Metnin Alanı

Yazar, toplumsal yaşam içerisinde erkekler tarafından kadınlara yönelik sergilenen şiddet içeren tutum ve davranışlar, düşünce düzeneklerine ilişkin bir konuyu ele alarak toplumsal alana ilişkin kurguladığı makalesini 16 Şubat 2011 tarihinde hedef kitleyle buluşturmuştur. "Toplum", "toplumsal bağ", "halklar", "kadınlar", "öldürmek", "mahkeme", "hakim", "zanlı koca", "namus meselesi", "dayak", "katil", "koruma", "işbirliği", "toplumsal psikoloji", "sevgililer günü" gibi metnin içinde birden çok kez kullanılan sözcükler, irdelenen metnin toplumsal alana yönelik bir metin olduğunu ispatlar niteliktedir.

Anlatım Biçimi

Yazar, "Erkekler Yenilince" başlıklı yazısında, türk toplumunda erkekler tarafından şiddete uğrayan, öldürülen kadınları ana izlek olarak seçerek, söz konusu şiddet uygulamaları ve ölümünü neden-sonuç ilişkisi içerisinde incelemektedir. Ayrıca Ece Temelkuran'ın, geçmişten günümüze farklı toplumların kadına bakış-görüş açısını da ortaya koyarak bir değerlendirme yaptığı gözlemlenmektedir. "Öldürdüm ama haklıyım demek istiyorum", "ona göre seyretiler.....biz de şöyle diyeceğiz", "bu toplumun deliriyor olduğu.....psikoloji bilmeye gerek yok", "ama erkeklerin hiç duymadan.....tek nedeni bu değil", "erkeğin kadına karşı arkaik.....devreye giriyor", "ortaçağda cadılığın.....aynı nedenle olmuştu" tümceleri yazarın, değerlendirmesi, anlatımsallık içeren anlatım biçimi benimsediğinin göstergesidir. Yazarın, "ona göre", "yani", "şöyle", "şimdi", "bu yüzden", "çünkü", "bile", "hepsi" gibi bağlaç sözcükleriyle kendi düşüncelerini neden-sonuç ilişkisi içerisinde aktararak eleştiri de bulunduğu ve bir değerlendirme yaptığı da görülmektedir. Ayrıca, metnin bütünlüğe bakıldığında, "hıncını alıyor", "koyuluyor", "devreye giriyor", "giderek artıyor", "...hale geliyor", "kurultmaya çalışıyor", "bağırıyor", "demek istiyor", "biliyor", "andıyor", "kabul ediyor", "benziliyorlar" gibi eylemlerdeki şimdiki zaman kullanımı değerlendirmesi anlatımsallık içeren anlatım biçimi kullandığının bir başka göstergesidir. Yazarın ayrıca bu yazıda, bir diğer anlatım biçimi olan kanıtlayıcı anlatım biçimini de kullandığı görülmektedir. İstanbul Feminist Kolektifi'nin, konuya ilişkin yaptıkları araştırma verileri aktararak, yazar tarafından ele alınan konunun varolan gerçekliği ne denli yansıttığına dikkat çekilmektedir.

Söylem Edimleri

"Şöyle diyeceğiz: Aaa o zaman başka", "işin içinden çıkamıyınca.....daha kurşunlanıyordun", "kadınların en çok ve korkunç.....nteye yapıyordun mesela", "bu yüzden adam.....sonra bağırıyor", "yani cadıydı.....öldürülmesi caıdı", "kadınların cadı olduğunu mahkemeler kabul ediyor", "dayak yemiş kadınları.....savcıları saymıyorum bile", "kadınlarını yok eden.....Afghanistan'a bakın", "ne kadar da.....Türkiye'de ölmüş kadınlara benziyorlar" tümceleri yazarın, konuya ilişkin düşüncelerini ortaya koyarak, söylemlerinde değerlendirme edimi kullandığını göstermektedir. Ayrıca metnin bütünlüğünde yer alan "şiddet", "tehdit", "değer", "vahşet", "korkunç", "hıncı", "korku", "zaaf", "taahhüt" gibi olumsuz anlamlar, duygular içeren ve varolan durumun ciddiyetine ilişkin hedef kitlede farkındalık yaratmada araç olarak kullanılan sözcükler, yazarın değerlendirme edimini benimsediğinin bir diğer göstergesidir.

2. SONUÇ

"Medyadaki Kadın Gazeteciler ve Söylemleri" başlıklı çalışmamızda, daha önce de dile getirilen yöntem çerçevesinde belirlenen 5 gazetenin, 5 kadın yazarın makaleleri metnin alana, anlatım biçimleri ve söylem edimleri doğrultusunda değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar Tablo 2'de çizelgeleştirilmiştir.

Tablo 2'de yer alan sonuçlar göz önüne alındığında farklı alanlarda ele aldığımız kadın gazetecilerin söylemlerinde kimi ortak noktalar dikkatleri çekmektedir.

Bütün yazarların;

- anlatım biçimleri açısından "değerlendirici anlatım" biçimi kullandıkları görülmektedir. Bu bağlamda, kadın yazarlar varolan ilişkileri, olayları ve durumları salt anlatmakla kalmayıp, bu durumun da ötesine geçerek bir değerlendirme yaptıkları görülmektedir.
- metinlerini kurgularken tümcelerini kısa kurdukları gözlemlenmektedir. Bir başka anlatımla, yazarlarının hedef kitle tarafından rahatça anlaşılması, okunması için uzun ve karmaşık yapıtlı tümceler tercih etmedikleri gözlemlenmektedir.
- örtük olmayan, dolaysız, açık ve anlaşılır bir söylem biçimini benimsedikleri ve bununla beraber değerlendirici söylem edimleri kullandıkları gözlemlenmektedir.
- metinlerinin tamamını incelediğinde ve medya anlatım biçimi göz önüne alındığında açık anlatı biçimi yerine yazarın, metnini oluştururken hedef kitlenin yorumuna olanak vermemek bir yapı, bir ürgü biçiminde tanımlanan "kapalı anlatı" biçimine yer verdikleri gözlemlenmektedir.

- duygularını ve düşüncelerini aktarırken cesur, korkusuz hatta saldırganlığa varan söylem edimi kullandıkları gözlemlenmektedir.

“benöyküsel” bir seslenme biçimini benimsedikleri gözlemlenmektedir. Özellikle tümelerde ağırlıklı bir biçimde görülen birinci tekil şahıs kullanımı benöyküsel anlatım biçimine gönderme yapmaktadır.

Tablo 2

Gazete Adı	Gazeteci Adı	Metnin Alanı	Anlatım Biçimi	Söylem Edimi	Seslenme Biçimi
Zaman Gazetesi	Bejan Matur	Siyaset Alanı	Değerlendirici	Değerlendirme	Benöyküsel
Posta Gazetesi	Yazgüü Aldoğan	Devlet Alanı	Değerlendirici	Değerlendirme	Benöyküsel
Hürriyet Gazetesi	Feral Tunç	Devlet Alanı	Bilgilendirici, Değerlendirici	Öncelikle, Değerlendirme	Benöyküsel
Sabah Gazetesi	Esin Küpöktepepınar	Sanat Alanı	Bilgilendirici, Değerlendirici	Bilgilendirme, Değerlendirme	Benöyküsel
Habertürk Gazetesi	Ece Temelkuran	Toplumsal Alan	Değerlendirici, Karşılayıcı	Değerlendirme	Benöyküsel

KAYNAKLAR

- Aksan, D.1987.Türkçenin Gücü, Bilgi Yayınevi, s:13-14, İstanbul.
- DPT. 2011. Basın İlan Kurumu, <http://www.bik.gov.tr> (Erişim Tarihi: 15.02.2011)
- İnceoğlu G. Y. ve Çomak A.N. 2009. Metin Çözümlemeleri. Ayrıntı Yayınları, s.29, İstanbul.
- Laugrey, D.2009. Medya Çalışmaları. Kalkedon Yayınları, s.39-40, İstanbul.
- Tozlu, N.2006. Küreselleşme, Kültür ve Medya:İnsan İlişkileri ve İletişim, s.343, Ankara.